

Byrnes in Attlee o nalogah mirovne konference
Govor kitajskega odposlanca
Odboru za postopek bo predsedoval Spaak

JAMES BYRNES

LA GUARDIA NA DUNAJU
O DOMNEVNIH TATVINAH DOBAV USTANOVE UNRRA
V TRSTU
Frankfurt, 31. julija
Kot poročata ameriška obveščevalna služba v Nemčiji, je glavni ravnatelj ustanove UNRRA Fiorenzo La Guardia prisel iz Beograda na Dunaj. Razpravljal bo s poveljniki štirih zavezniških zasedbenih področij o avstrijskem prehranjevalnem položaju. Preden bo nadaljeval pot v Nemčijo in Francijo, se bo poleg tega sestal s člani avstrijske vlade.

Kakor poročata „Tanjug“, so na tiskovni konferenci, ki jo je imel La Guardia v Beogradu, razpravljali tudi o vprašanju domnevnih tatvin dobav ustanove UNRRA v Trstu, ki so namenjene Jugoslaviji.
Ko so ga vprašali, ali ve za tatvine blaga ustanove UNRRA, ki se dogajajo v Trstu, je La Guardia odgovoril, da je vodstvo ustanove UNRRA obveščeno o teh tatvinah, ki se dogajajo v Trstu in med prvotno proti Morganovi črti in da je ustanova napravila potrebne korake, da te ponesreče prepreči. „Vendar — je dejal La Guardia — se položaj ni izboljšal.“ Dodal je, da upa, da britanski in ameriški višji častniki v Trstu ne želijo trditi, da ne morejo napraviti konca tem tatvinam. „Tanjug“ poročata, da je La Guardia dejal: „Dvajset newyorških policistov bi zadevo kar hitro rešilo.“

BOLGARIJA ZAHTEVA
IZROČITEV CANKOVA
Beograd, 31. julija
Dopisnik „Tanjuga“ iz Sofije poročata, da je bolgarski zunanji minister Kulisev izjavil, da si še dalje prizadeva, da bi dosegel izročitve vojnega zločinca profesorja Aleksandra Cankova.

BRITANSKI UMİK İZ KAIRA
Aleksandrija, 31. julija
Poročilo glavnega stana stra Milosa Dempseyja vrhovnega poveljnika sil na Srednjem Vzhodu, je včeraj zvečer javilo, da bo glavni etan britanskih sil v Egiptu pred koncem septembra zapustil Kairo, in se bo preselili v področje Sueškega prekopu, kar bo prva faza umika britanskih čet iz Egipta.
Poročilo dodaja, da bo glavni etan Srednjega Vzhoda izvršil podobno preselitev koncem tega leta.

Anglo-egiptovskih pogajanj niso prekinili
Vprašanje umika britanskih čet

LONDON, 31. julija — Neka oseba, ki je v tesnem stiku z britansko delegacijo, je izjavila, da anglo-egiptovskih pogajanj niso prekinili. Razgovori se redno nadaljujejo. Voditelj delegacije lord Stansgate bo ostal še nadalje v Egiptu in se ne misli, kot so poročali, vrniti v London.
Funkcionarji kairaške veleposlaništva so v ponedeljek odločno zavrželi govorice, po katerih naj bi bil na lorda Stansgate izvršen atentat.
Ne izključujejo, da bi britanski zunanji minister Bevin obiskal Srednji Vzhod in sam podpisal novo pogodbo. Poročajo, da je potrebno, da vodijo razgovore počasi; tudi pogodbo iz leta 1936 so pripravljali več mesecev.
Trdijo, da bi nikakega razloga za vest, da bi Velika Britanija Egiptu nedavno predložila nove zahteve. Spocetka je Britanija stavila svoje predloge, ki jih je egiptovska delegacija preučila in nato predložila protipredloge. Zdaj razpravljajo o omenjenih predlogih in protipredlogih.
Sporazumeti se morajo še o raznih točkah, ki se tičejo evakuacije britanskih čet, posebno pa o času,

letih vojne narodi sveta nidesar bolj ne želijo kakor vrnitev k miru. Hočemo, da se naši vojaki vrnejo na svoje domove, k svojim družinam. Hočemo, da tudi tisti, ki so bili v svojo nesrečo na strani ost, vedo, kaj pomeni ta mir in svoboda. Medtem ko moramo biti na straži, da nacizem in fašizem spet ne dvigneta glave, moramo dati demokraciji možnost, da se tam, kjer je tiranija potepala, prerodi. Demokracije ni mogoče vsiliti ali naučiti s ošmi bajonetov. Kot nasilje rodi nasilje, tako dobra volja rodi dobro voljo.

Ko je poudaril, da zavezniški ne želijo povračilnega mira, je Byrnes nadaljeval: „Zasejati hočemo seme bodočega mira, ne pa bodočih vojn. Zlato se moramo dimpelj vrniti k mirnemu stanju. Podaljšana zasedba premaganih držav, ko so bile dejansko razorožene, ni najboljši način za ohranitev mira.“

Po pripombi, da je po šestih živčnih letih za vsak narod

težko živeti, se v to, da njegove zamisli ne smejo biti pred mirom, je Byrnes nadaljeval: „Ko je sovražnik pobit, so spori o zgraditvi miru nujno spori med zavezniki.“

Nato je znova poudaril, da bo konferenca ne samo svobodno predstila osnutke mirovnih pogodb, marveč bo po potrebi stavila o njih tudi nove predloge. Izrazil je upanje, da bodo zastopniki malih in velikih narodov lahko s polno svobodo izrazili stališča svojih vlad o načrtih mirovnih pogodb. Byrnes je zaključil: „Svet, ki zaskrbljeno pričakuje mir, nam ne bi dopustil, če ga pri iskanju ne bi uspešni obdržali. Zgodovina ne bo sodila naših naporov na podlagi tega, koliko smo na tem zasedanju govorili, marveč na podlagi tega, koliko bomo uresničili.“

Po splošnem ploskanju je ameriški zunanji minister zapustil tribuno ter naredil prostor britanskemu ministrskemu predsedniku Clementu Attleju.

CLEMENT ATLEE

Pozdravljen od ploskanja zbornice ob začetku in koncu govora je britanski ministrski predsednik govoril približno 15 minut. Dejal je: „Sovražnik je zlomljen in ponujen. Čeprav drži v Nemčiji in Japonski, niso pomembni nč, ne smemo pozabiti, da se obstajata in da njuna sposobnost, povzročiti nemire je vedno obstoj, če ne bi bilo enotnosti med zavezniki. Pozabili tudi ne smemo, da to, kar nas je med vojno združilo, ni bilo toliko napadelec, kakor duh, ki je stal za napadalcem. Ta duh vojaškega totalitarizma in nacionalizma, ki je podžgal Hitlerja, Musolinija in japonske vojne povzročitelje, se ni popolnoma premagal. To je strup, ki je obstaja in zemlji, ki ga lahko redi, so lakote, boleznin in socialne ruševine. Le z velikim naporom sodelovanja lahko umikimo ta strup. S sestavo pravih mirovnih pogodb bomo napravili prvi korak na tej dolgi poti.“

„Skušamo pospešiti vrnitev rednih odnošajev med narodi in prvesti iz zbor evropskih narodov pet članov, ki so ga bili zapustili. Narodi teh petih držav niso pretnostno odgovorni za to, kar se je zgodilo, toda z njihovo podporo in pritiskom so se njihove vlade pridružile napadu na civilizirane narode.“

V izjavljanju o predlogih, ki jih bo konferenca preučila konferenca, je Atlee izjavil: „Ne bomo se smeli posvetiti preučitvi zgodovinskega povračilnega in domnevnih koristi posameznih narodov. Zavedati se bomo morali preproste stvari, da izkoreninimo iz duha občajnega človeka prikriti strah pred novo vojno (živahno ploskanje). Dvakrat v mojem življenju

„Uničimo strup,“

je sve, okusil strahote svetovne vojne. Narodi Amerike, Azije, Afrike in Avstralije so bili pahnjeni v vojno. V obeh prikrutih je bil glavni vzrok vojne pomanjkljivi poskus evropskih narodov, da bi živeli v soglasju. Torej je prav, da se morajo oni, ki žive na drugih celinah, pridružiti zastopnikom evropskih držav, da pokolje in najdejo trajni mir.
„Z večjim delom vsakega izmed osnutkov štirih veleposlanišč. Ker smo se o teh osnutkih v glavnem sporazumeli in se sporazumeli med nami samimi, jih bomo na konferenci naravno podprli. Toda zelo želimo slišati mnenje drugih 17 držav, katerih sodbi so zdaj prepuščeni. Tu stavljenju kritike in priporočila bo treba polno upoštevati, ko bodo izdelani končni osnutki. O mnogih členih nismo dosegli sporazuma. Ti so zdaj predloženi vam in ne dvomim, da bodo tukajšnje razprave mogoče enotni pri dosegu sporazuma. Štiri veleposlane smo se in v resnici ne morejo prezreti želja drugih narodov, zlasti tistih, ki so k zmagi prispevali tako velik delež.“

Francosko stališče o „nemški imovini“ v Avstriji
Britanija se ne bo izrekla

DUNAJ, 31. julija. — Francija je te dni obvestila avstrijsko vlado, da misli v pogledu vprašanja nemške imovine v francoskem zasedbenem področju Avstrije ravnati na ugoden način in da je napravila korake, da bodo pri upravi te imovine lahko sodelovali tudi avstrijski funkcionarji. Francoska nota pravi, da se toliko dokončno rešeno, te imovine ne bodo dotaknili.
Velika Britanija je zdaj edina izmed štirih zasedbenih sil, ki Avstriji ni obvestila o svojem stališču do vprašanja nemške imovine.
Odgovorni britanski funkcionar za Nemčijo in Avstrijo John Hynd je ob priliki obiska na Dunaju izjavil, da Velika Britanija o gorjem vprašanju ne mli dati izjave, ker je mnenja, da morajo to vprašanje rešiti štiri veleposlane skupaj, ne pa z ločenimi postopki.
Sovjeti so se z nedavnimi notami poudarili, da imajo na podlagi podaljšane izjave nemške imovine v Vzhodni Avstriji za sovjetsko last. Američani pa so letošnjo

Dve točki

VANG SIH CIEH

Za Attleejem je govoril kitajski zunanji minister dr. Wang Sih Cieh, ki je izrazil mnenje svojega odposlanca, da bo zelo koristno, da bodo z dolžnim upoštevanjem poslušali in obravnavali vse nasvete in predloge, ki jih bo predložilo katero koli odposlanstvo. Dodal je: „Ker se tve mirovnih pogovjev, bi hotel vztrajati na dveh točkah, ki po našem mnenju zaslužita posebno pozornost, če naj ta in nadaljine mirovne konference uspejo. Prva točka je, da se morajo zmagovalci strogo držati prevzetih obvez in med vojno proglašeni načel o spornih ozemeljskih zahtevah. Na primer ne smemo pozabiti Atlantike l'istne ali poskušati omejiti njeno uporabo. Druga točka je, da zmagovalci ne smejo naložiti takih pogovjev, ki bi mogli dati reakcionarnim elementom v premaganih državah možnost, da se spet dvignejo ali vzamejo demokratskim silam možnost, da ostanejo pri življenju in se utrdijo.“

„Upam — je zaključil dr. Wang — da bo konferenca s svojimi zaključki lahko zadostila splošni želji preprostih ljudi in razprla njihov strah, tako da bo mir, ki ga pripravljamo, mir navadnih ljudi, ne pa samo mir zastopnikov raznih vlad, kakor se je često zgodilo v preteklosti.“

Po govoru kitajskega zastopnika je konferenca odobrila poročilo odbora za poverljivost, ki ni našel nobenih nepravilnosti v poverljivost.

Na današnjem zasedanju, ki bo posvečeno splošnemu razpravljanju, bodo govorili Molotov, Evatt ter zastopnika Brazila in Bele Rusije.
Posebni o'bor, ki so ga za sestavo statuta za mednarodno področje Trsta na konferenci ustanovili zunanji ministri, se je večkrat sestel in je moral po vseh etapah agencije Reuters premagati številne težave, da je spravlil v soglasje stališče Sovjetov in stališče zahodnih zaveznikov v pogledu poslovanja mednarodnega nadzorstva. Ne vedo še, kdaj bo odbor svoje predloge lahko predložil konferenci.

Italijanski veleposlanik v Parizu je izročil glavnemu tajniku konference spomenico, ki vsebuje italijansko stališče o pomorskih klavzulah v mirovni pogodbi.
Moskovska radijska postaja je kritizirala govor, ki ga je imel predvčerajšnjim avstralski odposlanec dr. Evatt, in v katerem se je zavzel za to, da bi manjše države dobile večji vpliv. Moskovska postaja je izjavila, da so njegove izjave vzbujale vtis neenakosti igre ter dodala, da so njegove tesne zveze z glavnimi državami anglo-ameriškega bloka pravi dobro znane, ravno tako pa tudi njegova pripravljenost, da podpre eno ali drugo izmed zahodnih držav.

USODA KRUPPOVIH TOVARN

Zavezniški nadzorstveni svet v Berlinu preučuje britanski načrt o uporabi dela Kruppovih naprav za proizvodnjo domačih predmetov in drugega orodja. Kruppovo toplotno jekla bodo na podlagi potrditve pogodbe s sovjetskimi zavezniškimi silami porušili.

Členi pogodb, o katerih se še niso sporazumeli
Ameriški predlog meje med Jugoslavijo in Italijo

Pariz, 31. julija
Sinoči so v Parizu objavili člene mirovnih pogodb, o katerih se zunanji ministri 4. velja niso sporazumeli.
Združene države so predložile, da bi vnesli sledeči člen, ki o njem zunanji ministri še niso razpravljali, po členu v italijanski pogodbi, ki označuje ozemlje vzhodno od „francoske črte“, ki ga bo Italija morala odstopiti Jugoslaviji:
„Meja med Italijo in Jugoslavijo bo morala slediti črti, ki bo od spojne točke meja Avstrije in Jugoslavije, kakor so bile 1. januarja 1938, šla južno od meje 1938 med Jugoslavijo in Italijo do spojitve z mejo med italijanskimi pokrajinama Furlanija (Videm) in Gorica v smeri jugovzhodno ter prekoračila Predlški prelaz pri gori Mangart in dosegla Kanin ter bo potekala po meji med pokrajinama Furlanije in Gorice do točke približno 0,5 km severno od vasi Mišček (Mascocco) v dolini Judrija. Na tej točki zapušta črta pokrajinsko mejo, se obrne proti vzhodu do točke približno 0,5 km od vasi Vrhobje pri Kobani in nato proti jugu med dolinama Krnice in Kobane do točke približno 1 km jugovzhodno od vasi Fojane, ter pusti tako Jugoslaviji cesjo Kobano-Dobrovo preko Nebila. Črta gre potem proti jugovzhodu, preide približno 0,77 km južno od Vipola in pusti Jugoslaviji vasi Medana in Cerovo.
Gre približno 0,5 km severno mimo Steverjana in dospe do Sabotinske gore ter pusti Jugoslaviji Podsobotin. Črta se naravnata nato proti jugu, prekorači reko Sočo in pusti Jugoslaviji Solkan in preide približno 2,2 km vzhodno od srednjeg Gorice in pusti Jugoslaviji glavno cesto Solkan-Ajovica in kraj St. Peter Italiji.
Od točke takoj jugovzhodno od kraja St. Peter se črta obrne na jugovzhod do točke med krajem Miren in državno cesto št. 55 Gorica-Trst in pusti Jugoslaviji Vriboj in Miren. Od tod nadaljuje črta proti jugu preko Kraške planote približno 1 km vzhodno od ceste št. 55 in pušča Jugoslaviji Opatje selo in Italiji vas Jamlje.
Od točke približno 0,3 km vzhodno od Jamelj sledi črta meji med italijanskimi pokrajinama Gorice in Trsta do svojega spoja z mejo svobodnega ozemlja Trsta približno 2 km severno-vzhodno od Stitvana.
Na osnovi drugega predloga Združenih držav, o katerem se niso razpravljali v svetu zunanjih ministrov, bi morali po členu, ki določa mejo med Italijo in svobodnim ozemljem Trsta, dodati sledeči paragraf: „Meja med svo-

bodnim ozemljem Trsta in Italijo bo sledila črti, ki bo šla od točke meje med italijanskima pokrajinama Gorice in Trsta približno 2 km severovzhodno od Stitvana, tehta bo jugovzhodno do točke ob državni cesti št. 14 in približno 1 km severovzhodno od kritišča med državama cestama št. 55 in 14, ki se označuje ozemlje vzhodno od „francoske črte“, ki ga bo Italija morala odstopiti Jugoslaviji:
„Meja med Italijo in Jugoslavijo bo morala slediti črti, ki bo od spojne točke meja Avstrije in Jugoslavije, kakor so bile 1. januarja 1938, šla južno od meje 1938 med Jugoslavijo in Italijo do spojitve z mejo med italijanskimi pokrajinama Furlanija (Videm) in Gorica v smeri jugovzhodno ter prekoračila Predlški prelaz pri gori Mangart in dosegla Kanin ter bo potekala po meji med pokrajinama Furlanije in Gorice do točke približno 0,5 km severno od vasi Mišček (Mascocco) v dolini Judrija. Na tej točki zapušta črta pokrajinsko mejo, se obrne proti vzhodu do točke približno 0,5 km od vasi Vrhobje pri Kobani in nato proti jugu med dolinama Krnice in Kobane do točke približno 1 km jugovzhodno od vasi Fojane, ter pusti tako Jugoslaviji cesjo Kobano-Dobrovo preko Nebila. Črta gre potem proti jugovzhodu, preide približno 0,77 km južno od Vipola in pusti Jugoslaviji vasi Medana in Cerovo.
Gre približno 0,5 km severno mimo Steverjana in dospe do Sabotinske gore ter pusti Jugoslaviji Podsobotin. Črta se naravnata nato proti jugu, prekorači reko Sočo in pusti Jugoslaviji Solkan in preide približno 2,2 km vzhodno od srednjeg Gorice in pusti Jugoslaviji glavno cesto Solkan-Ajovica in kraj St. Peter Italiji.
Od točke takoj jugovzhodno od kraja St. Peter se črta obrne na jugovzhod do točke med krajem Miren in državno cesto št. 55 Gorica-Trst in pusti Jugoslaviji Vriboj in Miren. Od tod nadaljuje črta proti jugu preko Kraške planote približno 1 km vzhodno od ceste št. 55 in pušča Jugoslaviji Opatje selo in Italiji vas Jamlje.
Od točke približno 0,3 km vzhodno od Jamelj sledi črta meji med italijanskimi pokrajinama Gorice in Trsta do svojega spoja z mejo svobodnega ozemlja Trsta približno 2 km severno-vzhodno od Stitvana.
Na osnovi drugega predloga Združenih držav, o katerem se niso razpravljali v svetu zunanjih ministrov, bi morali po členu, ki določa mejo med Italijo in svobodnim ozemljem Trsta, dodati sledeči paragraf: „Meja med svo-

Kdo bo podpisal pogodbe

Popolna besedila 5 načrtov mirovnih pogodb z Italijo, Finsko, Bolgarijo, Madžarsko in Romunijo, ki so jih objavili sinoči, tvorijo temeljne dokumente pariske konference. Predstavljajo uspeh dela enega leta sveta zunanjih ministrov a potkulni urediti mir z Italijo in z ostalimi štirimi državami, bivšimi sateliti, ki so se razlili ob strani Nemčije.
Konferenca 21 držav bo vzela v preučevanje načrte kot enoto. Dejstvo, da so se o eni točki sporazumeli predstavniki 4 veleposlanišč, se niso, ne zmanjša pravice katerega koli delegata, da razpravlja ali poda prvotne pripombe o vsaki podrobnosti ene izmed pogodb.
Načrti mirovnih pogodb predvidevajo podpis a strani zavezniških držav na sledeči način:
Z Italijo: Sovjetska zveza, Velika Britanija, Združene države, Avstralija, Bela Rusija, Kanada, Češkoslovaška, Indija, Novi Zeland, Ukrajina, Južnoafriška zveza in Jugoslavija.
Z Bolgarijo: Sovjetska zveza, Združene države, Velika Britanija, Avstralija, Bela Rusija, Kanada, Češkoslovaška, Indija, Novi Zeland, Ukrajina, Južnoafriška zveza in Jugoslavija.
S Finsko: Sovjetska zveza, Velika Britanija, Avstralija, Bela Rusija, Kanada, Češkoslovaška, Indija, Novi Zeland, Ukrajina in Južnoafriška zveza.
Z Romunijo: Sovjetska zveza, Velika Britanija, Združene države, Avstralija, Bela Rusija, Kanada, Češkoslovaška, Indija, Novi Zeland, Ukrajina in Južnoafriška zveza.

TAJNE BROŠURE V BERLINU

London, 31. julija
Ameriške vojaške oblasti v Berlinu so, kot poročata frankfurtska radijska postaja, v soboto zvečer naznanile, da so v soboto v štirih zasedbenih področjih Berlina razširili brošure, ki močno napadajo zavezniške in pozivajo na prehod nacionalizma v državi.
Radijska postaja pristavlja, da napada brošura, katere so dosegli razširili 500 do 600 izvodov, zahodne velesile in katoliško cerkev, ker „niso zaustavili boljsevizma“.

ZASEDANJE USTANOVE UNRRA

Washington, 31. julija
Voditelj ameriškega odposlanstva na zasedanju sveta ustanove UNRRA, ki se bo pričelo 5. avgusta v Zenevi, bo tajnik za gospodarske povelje William L. Clayton.
Predsednik Truman je odobril sestavo ameriškega odposlanstva, v katerem bodo zastopniki zunanje, kmetijskega in zvekega ministrstva, poleg tega pa tudi zastopniki Ureda za prehrano in Zvezne komisije za varnost.
Prvi Claytonov namestnik bo njegov zasebni pomočnik C. Tyler Wood, drugi pa svetovalec zunanje ministrstva za pomoč in obnovo Dallen W. Dort.

SMRT AMERIŠKE PISATELJICE

London, 31. julija
Včeraj so javili, da je v Parizu umrla znana ameriška pisateljica G. Steinvova. Pokojnica je 40 let živel v Franciji. Stara je bila 72 let.

V Tel Avivu so uvedli strogo policijsko uro
Odkritje izdelovalnice bomb

LONDON, 31. — Poročilo iz Jeruzalema javlja, da so v ponedeljek v zgodnjih jutranjih urah v Tel Avivu uvedli policijsko uro ter baje zasedli prostore tamonjsnega židovskega dnevnika. Ukrep je posledica odkritja tajnega laboratorija v Tel Avivu, v katerem so izdelali bombe, ki so pretekli ponedeljek razrušile sedež palestinske vlade.
Poleg tega so včeraj jutraj začeli s širokopoteznimi vojaškimi in policijskimi akcijami, katerih namen je bil, da bi izsledili člane židovskih terorističnih organizacij „Irgun Zvai Leumi“ in „Sterna“. Policijska ura, ki jo so uvedli ob petih jutraj, je najstrojka, kar jih je bilo doslej. Uradni razglas pravi, da morajo na vsakogar, ki bo ob času policijske ure zunaj, streljati takoj, čim ga opazijo.
Vsi izhodi iz Tel Aviva so zaprti z ovirami. Židovska policija v področju, v katerem so uvedli policijsko uro, je prejela ukaz, da se ne prikaze na ulice, dokler ne bo uradno pozvana. Policijsko uro bodo prekinili le za dve uri, da si bo prebivalstvo lahko oskrbelo potrebne stvari. V teku dopoldneva se je padal spustila v Tel Aviv šestna britanska divizija, ki je zasedla strateške položaje. Kot je v spominu, so v Tel Avivu pred nedavnim ugrabili pet britanskih častnikov, ki so jih pridržali kot talce.
Danes se bo pričela v britanski spodnji zbornici debata o palestinskem vprašanju, katere pa se ministri v Parizu, ne bo udeležili. Podrobnosti načrta, ki so ga izdelali anglo-ameriški strokovnjaki za Palestino, in ki se ni bil uradno objavljen, bo pred zbornico obravnavali.

PREDLOG ZA USTAVITEV DOBAV MATERIALA ZSSR

Washington, 31. julija
Ameriški zunanji minister Byrnes je na petkovski tiskovni konferenci izjavil, da je osebni zastopnik predsednika Trumanu priporočil, naj bi Amerika odobrila predlog o razdelitvi Palestinske arabske židovskoli del ter nakazala 300 milijonov dolarjev za ustanovitev arabskega sveta.
„New York Times“ poročata iz Pariza, da se je ameriški zunanji minister Byrnes odločil, da bo predsedniku Trumanu priporočil, naj bi Amerika odobrila predlog o razdelitvi Palestinske arabske židovskoli del ter nakazala 300 milijonov dolarjev za ustanovitev arabskega sveta.
Vendar je Byrnes dodal, da o vprašanju še ni razpravljal s predsednikom Trumanom in da za zdaj ne misli napraviti nobenega zadevnega ukrepa.

Načrti mirovnih pogodb z Italijo, Romunijo, Bolgarijo, Madžarsko, Finsko

DOLOČILA ZA ITALIJO

Italija bo imela meje, kakršne je imela 1. januarja 1938 z naslednjimi spremembami:

Mejo med Francijo in Italijo bodo spremenili takole

Preleze Malega sv. Bernarda

Meja sledi razvodnici ter se odkloni od sedanje meje na točki, ki je približno 2 km severozahodno od zatočišča; nato gre približno 1 km severovzhodno od zatočišča, čez cesto ter se spoji s sedanjo mejo približno 2 km jugovzhodno od zatočišča.

Planota Moncenisio

Meja se bo oddaljila od sedanje meje približno 3 km severozahodno od vrha Rocca Melone, prekoračila cesto približno 4 km jugovzhodno od zatočišča, nato se spoji s sedanjo mejo približno 1 km severovzhodno od Mont Dembina.

Mont Thabor-Chaberton

Na področju Mont Thaborja se bo meja oddaljila od sedanje meje približno 5 km vzhodno od Mont Thaborja, nato bo tekla v jugovzhodni smeri ter se s sedanjo mejo spoji približno 2 km zahodno od Pointe de Charre. V področju Chabertona se bo meja oddaljila od sedanje meje približno 3 km severno od Chabertona, tekla vzdolž njegove vzhodne strani ter prekoračila cesto približno 1 km jugovzhodno od Mongineva.

Meja z Jugoslavijo

Vse ozemlje, ki leži vzhodno od francoske države, bo Italija oddala Jugoslaviji. Svobodno ozemlje Trsta bo obsegalo ozemlje, ki je med francosko razmejitveno črto in omejeno na severu s črto, ki teče od Devina do francoske črte.

Italija odstopa Jugoslaviji obdoli Zadar in vse otoke, ki leže v sledečih področjih:

A) Področje, ki meji na severu na 42° 50' severne zemljepisne širine in na jugu na 42° 42' severne zemljepisne širine, na zahodu črta, ki dosega sledeče točke: 45° 12' severne zemljepisne širine; 14° 17' 30" vzhodne zemljepisne dolžine; 44° 40' severne zemljepisne širine; 14° 9' 10" vzhodne zemljepisne dolžine; 44° 23' severne zemljepisne širine; 14° 18' 30" vzhodne zemljepisne dolžine; na vzhodu črta in celina Jugoslavije.

B) Področje, ki na severu meji na 45° 12' severne zemljepisne širine, in na jugu 44° 23' severne zemljepisne širine, na zahodu črta, ki dosega sledeče točke: 45° 12' severne zemljepisne širine; 14° 17' 30" vzhodne zemljepisne dolžine; 44° 40' severne zemljepisne širine; 14° 9' 10" vzhodne zemljepisne dolžine; 44° 23' severne zemljepisne širine; 14° 18' 30" vzhodne zemljepisne dolžine; na vzhodu črta in celina Jugoslavije.

Italija odstopa Jugoslaviji otok Pelagruž, ki ostane demilitariziran, medtem ko ostanejo sajamezne pravice italijanskih ribičev.

Italija odstopa Grčiji Dodekanes, ki bo ostal demilitariziran. Prenos bosta določila Združeno kraljestvo in Grčija. Tuje čete bodo umaknili v roku 90 dni po času, ko bo pogodba stopila v veljavo.

Italijanski državljani, ki so imeli 10. junija 1940 domovinsko pravico na ozemljih, ki jih odstopa Italija drugim državam, postanejo s polnimi pravicami državljani države, katere je dobila ozemlje, razen če ne optajo za italijansko državljanstvo. Od tistih, ki si bodo pridržali pravico opta, bodo lahko zahtevali, da se v enem letu preselijo v Italijo.

Nedotakljivost in neodvisnost svobodnega ozemlja Trsta bo zagotovila Varnostni svet Združenih narodov. Posebna komisija zastopnikov štirih velesil sveta se bo posvetovala s Jugoslavijo in Italijo ter na mirovni konferenci predložila predhodne nasvete. Stalni statut bodo predložili na konferenci, da se bo skisla dal z listino Združenih narodov.

Italija bo storila potrebne korake za aretacijo oseb, ki so obtožene vojnih zločinov, izdajstva ali korupcije, ki so bili pridržani pravice opta, bodo lahko zahtevali, da se v enem letu preselijo v Italijo.

Nedotakljivost in neodvisnost svobodnega ozemlja Trsta bo zagotovila Varnostni svet Združenih narodov. Posebna komisija zastopnikov štirih velesil sveta se bo posvetovala s Jugoslavijo in Italijo ter na mirovni konferenci predložila predhodne nasvete. Stalni statut bodo predložili na konferenci, da se bo skisla dal z listino Združenih narodov.

Italija bo storila potrebne korake za aretacijo oseb, ki so obtožene vojnih zločinov, izdajstva ali korupcije, ki so bili pridržani pravice opta, bodo lahko zahtevali, da se v enem letu preselijo v Italijo.

Nedotakljivost in neodvisnost svobodnega ozemlja Trsta bo zagotovila Varnostni svet Združenih narodov. Posebna komisija zastopnikov štirih velesil sveta se bo posvetovala s Jugoslavijo in Italijo ter na mirovni konferenci predložila predhodne nasvete. Stalni statut bodo predložili na konferenci, da se bo skisla dal z listino Združenih narodov.

Italija bo storila potrebne korake za aretacijo oseb, ki so obtožene vojnih zločinov, izdajstva ali korupcije, ki so bili pridržani pravice opta, bodo lahko zahtevali, da se v enem letu preselijo v Italijo.

Nedotakljivost in neodvisnost svobodnega ozemlja Trsta bo zagotovila Varnostni svet Združenih narodov. Posebna komisija zastopnikov štirih velesil sveta se bo posvetovala s Jugoslavijo in Italijo ter na mirovni konferenci predložila predhodne nasvete. Stalni statut bodo predložili na konferenci, da se bo skisla dal z listino Združenih narodov.

Italija bo storila potrebne korake za aretacijo oseb, ki so obtožene vojnih zločinov, izdajstva ali korupcije, ki so bili pridržani pravice opta, bodo lahko zahtevali, da se v enem letu preselijo v Italijo.

Nedotakljivost in neodvisnost svobodnega ozemlja Trsta bo zagotovila Varnostni svet Združenih narodov. Posebna komisija zastopnikov štirih velesil sveta se bo posvetovala s Jugoslavijo in Italijo ter na mirovni konferenci predložila predhodne nasvete. Stalni statut bodo predložili na konferenci, da se bo skisla dal z listino Združenih narodov.

Italija bo storila potrebne korake za aretacijo oseb, ki so obtožene vojnih zločinov, izdajstva ali korupcije, ki so bili pridržani pravice opta, bodo lahko zahtevali, da se v enem letu preselijo v Italijo.

Nedotakljivost in neodvisnost svobodnega ozemlja Trsta bo zagotovila Varnostni svet Združenih narodov. Posebna komisija zastopnikov štirih velesil sveta se bo posvetovala s Jugoslavijo in Italijo ter na mirovni konferenci predložila predhodne nasvete. Stalni statut bodo predložili na konferenci, da se bo skisla dal z listino Združenih narodov.

Italija bo storila potrebne korake za aretacijo oseb, ki so obtožene vojnih zločinov, izdajstva ali korupcije, ki so bili pridržani pravice opta, bodo lahko zahtevali, da se v enem letu preselijo v Italijo.

Doline Alta Tinea, Vesuvia in Roja

Meja se bo oddaljila od sedanje meje v Colla Lunga, sledila razvodnici in črto Mont Chapier - Col di Tenda - Mont Marguareis, kjer bo tekla v smeri jug črte Monte Sacarello - Monte Vacchi - Monte Pietra Vecchia - Monte Lega ter dosega točko približno 100 m od sedanje meje pri Colle Pegairolle, približno 5 km severovzhodno od Breila. Nato bo tekla v jugovzhodni smeri ter se spoji s sedanjo mejo v Pas de Straufourche približno 6 km jugovzhodno od Sospella.

Točen potek novih meja bodo v teku 6 mesecev na licu mesta določile komisije za meje, v katerih bodo zastopniki obeh zainteresiranih vlad.

Italijanska vlada se obvezuje, da bo s francosko vlado sodelovala pri morebitni vpostavitvi železniške zveze med Brianconom in Modane preko Bardonecchia.

Da bi Italiji zagotovili isto količino hidroelektrične sile in uporabo naprav za vodno preskrbo iz Montcenisioške jezera, ki jo je uživala pred odstopom pokrajine Franciji, bo ta dala določena tehnična jamstva. Podobna jamstva bo dala tudi v pogledu električne sile okraja Tenda.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Italija se bo sporazumela s Avstrijo v pogledu zagotovitve svobodnega gibanja potnikov in blagovnega prometa med Severno in Južno Tirolsko.

Štiri velesile so sinoči objavile člene načrtov mirovnih pogodb z Italijo, Romunijo, Bolgarijo, Madžarsko in Finsko, o katerih so se že sporazumele. Načrtje je sestavil Svet zunanjih ministrov Velike Britanije, Združenih držav, Sovjetske zveze in Francije; o njih bo odločala pariška mirovna konferenca. Konferenca bo morala poleg tega spraviti v soglasje člene, o katerih se predstavniki štirih velesil doslej niso sporazumeli. V naslednjem prinašamo sprejete dele, ki tvorijo osnovo načrtov pogodb.

druženji sili. Vse nemški in japonski vojni material, ki ni vsebovan v dovoljenem materialu, vse protitipne skice, polkuzni material in nemške ter japonske načrte bo treba staviti na razpolago Sovjetski zvezi, Združenemu kraljestvu, Združenim državam in Franciji. Italija se obvezuje, da bo v polni meri sodelovala z zavezniki in njim pridruženimi silami, da zagotovi, da Nemčija in Japonska ne bosta mogla storiti korakov za ponovno oborožitev izven nemških in japonskih ozemelj. Italija se obvezuje, da ne bo kupovala civilnih letal nemškega in japonskega modela. Italijanski vojni ujetniki bodo repatriirani čimprej mogoče. Vse

stroške za prevoz bo nosila italijanska vlada. Vse oborožene sile zaveznikov in njim pridruženih sil bodo umaknili iz Italije ne pozneje kot 90 dni po vstopu pogodb v veljavo.

Vse italijanske imetje, za katero ni bila plačana protivrednost, in ki je v posesti zaveznikov sil v Italiji, bo vrnjeno v istem časovnem obdobju ali pa bo plačana protivrednost.

Tekoča gotovina in kankah, ki so v rokah zaveznikov ali njim pridruženih sil, dobljena brez protivrednosti od italijanske vlade, bo vrnjena ali pa bo odprta v korist italijanske vlade kredit v odgovarjajoči vrednosti.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Vse italijanske imetje, za katero ni bila plačana protivrednost, in ki je v posesti zaveznikov sil v Italiji, bo vrnjeno ali pa bo odprta v korist italijanske vlade kredit v odgovarjajoči vrednosti.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov), in sicer v sedmih letih. V teku prvih dveh let ne bo izplačala več kot 50 milijonov dolarjev (12 milijonov šterlingov) na leto.

druženji sili. Vse nemški in japonski vojni material, ki ni vsebovan v dovoljenem materialu, vse protitipne skice, polkuzni material in nemške ter japonske načrte bo treba staviti na razpolago Sovjetski zvezi, Združenemu kraljestvu, Združenim državam in Franciji. Italija se obvezuje, da bo v polni meri sodelovala z zavezniki in njim pridruženimi silami, da zagotovi, da Nemčija in Japonska ne bosta mogla storiti korakov za ponovno oborožitev izven nemških in japonskih ozemelj. Italija se obvezuje, da ne bo kupovala civilnih letal nemškega in japonskega modela. Italijanski vojni ujetniki bodo repatriirani čimprej mogoče. Vse

stroške za prevoz bo nosila italijanska vlada. Vse oborožene sile zaveznikov in njim pridruženih sil bodo umaknili iz Italije ne pozneje kot 90 dni po vstopu pogodb v veljavo.

Vse italijanske imetje, za katero ni bila plačana protivrednost, in ki je v posesti zaveznikov sil v Italiji, bo vrnjeno v istem časovnem obdobju ali pa bo plačana protivrednost.

Tekoča gotovina in kankah, ki so v rokah zaveznikov ali njim pridruženih sil, dobljena brez protivrednosti od italijanske vlade, bo vrnjena ali pa bo odprta v korist italijanske vlade kredit v odgovarjajoči vrednosti.

Italija bo plačala Sovjetski zvezi vojno odškodnino v skupnem znesku 100 milijonov dolarjev (25 milijonov šterlingov

Kako se porajajo vulkani

Z NATANČNIM PREUČEVANJEM PORAJANJA IN DELOVANJA MLADEGA MEHIŠKEGA VULKANA PARICUTINA SO AMERIŠKI GEOLOGI PRIŠLI DO NOVIH IN SKORAJ DRZNIH UGOTOVITEV O VULKANSKIH SILAH IN ZEMELJSKEM SESTAVU

Kot da bi se hotela ponorčevati iz ljudi, ki z začudenjem in zaprepačenjem opazujejo silno razdiralno silo največjih bomb, katere utegnejo v eni sami noči uničiti cela mesta, jim je mati narava nedavno pripravila prizor, ki zgovorno dokazuje, kako pišči in skromni so uspehi, ki jih je doslej doseglo človeštvo na področju razdiralnih sil.

V bližini severnomoheške vasi Parangaricutina je namreč pred dobrimi tremi leti nastal nov vulkan. Seveda to ni kak bogve kaj znamenit dogodek, toda izredna važnost tega dejstva je v tem, da je bilo tako porajanje kot razvijanje in rast tega vulkana pod stalnim strokovnim nadzorom in preučevanjem silnega znanstvenika-vulkanologa.

Novi vulkan, ki so mu dali ime Paricutin, je nastal na neki planoti, ki je doslej razstrela do višine 500 metrov in še vedno ni ne kaže, da bi se izbruh. Na minuto izbruh povprečno po 2.700 ton lave ter je napravil na tisoče izletnikov silno globok vtis. Celo izkušen vulkanologi so morali priznati, da jih je ta prizor močno pretresel. Dr. Poshag s Smithsonian Institution je izjavil: »Prepričan sem, da je delovanje Paricutina tako močno, kot je bilo Vezuvo, če ni v nekaterih obdobjih še celo močnejše. Izredni vtis, ki ga je Paricutin napravil na znanstvenike, je treba pripisati dolžini in sili eruptivnih dob in dejstvu, da je to prvi vulkan, ki so ga natančno opazovali že od njegovega nastanka.

Novi vulkan

Paricutin je nastal v močno potresnem področju, kjer je že v preteklosti prišlo do številnih izbruhov. Ko je 20. februarja leta 1943 kmet Poldo oral na svoji njivi, je v zemlji nenadoma zaznašel zamolkito bobnenje ter takoj nato zapazil, kako je iz zemlje švignil stober dima. Takoj je zdrljal v kake tri km oddaljen vase k župniku. Ko se je župnik z množico kmetov vrnil na kraj, so že videli, kako je novo žrelo bruhalo lavo in začelo kakovati. Po enem tednu je stoboz dosegl višino 150 metrov in po kakih 10 dneh celo 300 metrov. Nato so iz žrela in iz vulkanovih bokov pričeli iztekati prvi potoki lave, ki so se razlivali po okoliških poljih. Lava se je pomikala s hitrostjo 6 metrov na uro in je kmalu pokrila področje 12 kvadratnih km in upepelila dvoje vasi.

Medtem pa je vulkan prekril z nekakšno črno pepelnato prevleko okoliško ozemlje s premerom 55 km. Vulkanski pepel, ki je padal kot sneg, je pokrival obraze ljudi, v debelih plasteh sedal na stebre, ki so se pod njegovo težo rušile, uničil rastlinstvo ter se na nekaterih krajih nakopil v tako debelih plasteh, da so dosegale strehe postopaj. V bližini žrela, kjer doletuje znanstveniki, ki morajo paziti, da jih ne zadene padajoče kamenje in vulkanske bombe, se iz številnih fumarol vane proti nebu oblaki dima in pare. Dr. MacGrew je dejal, da se mu je zdelo, kot da bi za trenotek pogledal v pekel. Pri vsem tem pa je silno zanimivo naslednje: dasi je »Polaša«, kot imenuje okoliško prebivalstvo ta ognjenik, silno oplašil domače prebivalstvo, se ga

Pogled na javanski ognjenik Ngauruhoe v prvem obdobju bruhanja, ko se iz njegovega žrela vane oblaki dima in pare.

ptiči in druge živali prav nič ne boje; še več, pišči se živahno spreteljavajo med strnjeno lavo in pajki se kar vnaprej pridno predejo svoje mreže med kupi pepela.

Dr. Frederic Pough iz Newyriškega Ameriškega muzeja za naravnoznanstvo, je bil srečni znanstvenik, ki je mogel opazovati vse potek od prvega izbruha dima, ki je silil tako se je zemlja tresla in kako je bobnelo v njenem osrčju, ki je zmeril temperaturo novorojenca, ki je zbral in analiziral različne sestavine izbruhane materiala in ki je opazoval, kako je novi vulkan raste in se razvijal kot kaka goba. Dr. Poughove ugotovitve so našle prastaro in že toliko premevano vprašanje nastanka vulkanov.

Nikogar ni več, ki bi se vedno mislilo, da je vulkan nekak kamnin, ki se od površja širi v globino do žarečih plasti zemeljskega osrčja, kot so do nedavna običajno menili. To mnenje so utemeljevali z domnevo, da osrčje zemlje predstavlja ognjena in tekoča greda. V zadnjih letih je bilo to vprašanje predmet številnih, potrditvenih in natančnih preučevanj; večji del novih ugotovitev o sestavi notranjosti zemlje je omogočil raziskovanje z radijskimi valovi.

Te ugotovitve so dokazale, da vulkan nima nič skupnega z osrčjem zemlje. Bistvo vulkana tiči le v motnjah, ki se omejujejo na zemeljsko površje; verjetno je, da njegov izvor ne sega nikdar globlje kot 1.200 km pod površje. (Zemeljski premer znaša okrog 8.000 km). Gotovo je, da nastanek vulkana povzroča posebni kemični in radioaktivni pojavi, katerih bistvo doslej še ni dobera razlaka in ni ugotovljeno.

Radioaktivne bombe

Iz knjižnega kol razloga lastnega pod zemeljskim površjem kemične ali radioaktivne bombe; te začne razstapljati bližnje skalovje ter se s porastom njihove delavnosti veča tudi njihov obseg; naravno je, da mora razstapljeno skalovje, pepel in drugo nagrmadeni gradivo, ki je nastalo zaradi izgoritve, najti preko zemeljskega razpok pot na površje, s čimer ustvari to, kar navadno imenujemo vulkan.

Pri takšnem dogajanju se razvija silna energija; neznanika, ki jo mora znanost še ugotoviti, tiči v začetnem kemijskem procesu, v tem, kaj spravi vso to gmo v gibanje in kako bi mogla vsa ta razvoj znanstveno nadzorovati. Ko bo znanost dobila odgovor na vsa ta vprašanja, bomo verjetno prišli

posebni instrumenti — potresomeri — katerimi natančno zasledujejo njihovo smer, moč in hitrost.

Na osnovi teh poročil, ki so jih skozi dolgo vrsto let zbirali najrazličnejši strokovnjaki in znanstveniki vsega sveta, so ugotovili, da je zemlja od središča pa do površine popolnoma trdna telesa.

S pomočjo teh poročil so tudi ugotovili, da je v zemlji več slojev z različnim ustrojem in z različno gostoto, ki postopoma narasča od lahkega površinskega skalovja do težkega osrednjega jedra. Tako imenovana zemeljska skorja ni nič drugega kot tanka skalnata obloga, ki je debela 80-130 km ter je v prvi vrsti sestavljena iz silikatnega materiala, iz katerega izdelujejo steklo. Pod to plastjo so gostejši sloji, ki segajo v globino 1.600 km in so sestavljeni iz težkih, a še ne dobera raziskanih spojin, ki tvorijo nekakšen ovij okoli jedra našega planeta. Zaradi velike gostote tega jedra domnevajo, da je sestavljeno iz železa in nikla. Okoliške plasti niso strogo ločene druga od druge, ampak teže za postopnim spajanjem druga z drugo, kot moremo videti pri lepo dozorelem sadju, če ga razpolovimo.

Domnevajo, da razstapljena snov, ki jo bruhajo vulkani, izvira iz silikatnih plasti, ki leže pod zemeljsko skorjo. Toda človek, ki je naravi iztrgal že toliko skrivnosti, tudi zamaši svoje oči odgovor na vprašanje: »Katero so, iste nevidne sile, ki razstapljajo ogromne količine trdnih silikatov in ki to razstapljeno maso poganjajo proti površju?

Vsi odgovori na to vprašanje so doslej le zgolj hipotetične navedbe; o sestavi našega planeta vemo mnogo več. Vsekakor pa je to teorija, ki ima mnogo pristašev.

Odčitke radiotivnosti je jasno dokazalo, da se številne kemične prvine same od sebe prenavljajo in spreminjajo v druge sestavine. Pri tem postopku nastaja znatna količina toplote. Radioaktivne sestavine so v skalovju zemeljske skorje močno razširjene. Vendar menijo, da se njihova razširjenost v globlji plasti zmanjšuje ter nastaja največja toplota v silikatnih plasteh, odkoder izvira vulkanska lava. Ta toplota, ki nastaja alcer počasi, a vztrajno in stalno, se nabira toliko časa, dokler ne raztopi okoliških plasti. Sila vročina takšne tekoče mase raztaplja oddaljene plasti, s čimer se obseg tekoče mase stalno veča in nastajajo prvi potoki žareče mase. Poleg tega verjetno tudi različni drugi kemični procesi proizvajajo znatne količine toplote.

Potresomerska poročila so osnova raziskovanj

Nobenega upanja ni, da bi mogli kdaj s svojimi očmi videti, kaj tvori osrčje našega planeta; pač pa bomo mogli videti s svojimi očmi le vrhove plast zemlje, ki je debela le nekaj km. Najboljše jaski, ki so jih doslej izkopali v zemljo, niso nič drugega kot je neznatni živanski ubodi v kožo našega planeta. Toda znano je, da to, česar alcer ne moremo videti, čisto lahko čutimo ali slisimo. Usledenje zemeljskih skladov povzroča tresljaje, katerih valovi se širijo preko vse zemeljske gmo in povzročajo potrese. Ti tresljaji se širijo v večjo ali manjšo hitrost, kar pa odvisi od gostote materiala, preko katerega se širijo; njihovo razširjanje skrbno beležijo

Potresomerska poročila so osnova raziskovanj

(Nadaljevanje na 4. strani)

Japonsko otočje je znano po svojih številnih ognjenikih. Tako po višini kot po moči delovanja velja za največjega vulkan Fudžijama.

Bilanca zavezniškega bojevanja na Srednjem Vzhodu po Wavellovem poročilu

Zadnje britansko poročilo o operacijah na Srednjem Vzhodu govori o bni protiofenzivi, ki jo sila ali vojski emagi lorda Wavella, vstoji v Iraku, umiku v Grčiji, obrambi Kreta, akciji v Siriji in poletnim operacijam v Zahodni puščavi. Politično ozadje teh vojni dogodkov je obdelano zelo podrobno, zato povzemamo le nekaj najpomembnejših točk.

V januarju leta 1941, ko so bila razpoložljiva sredstva zelo pta, je Velika Britanija ponudila Grčiji pomoč v oklepni silah in topništvu. Grčija je ponudbo odbila, ker se je bala, da bi nadaljnje vtekanje britanskih sil na grškem ozemlju izkvalo nemški napad, katerega pa skupne britansko-grške sile ne bi moge vzdržati. Če bi Grki ponudbo sprejeli, bi se zaradi oslabilosti sil na libijskem bojišču britansko protirranje skozi zahodno puščavo verjetno ustavilo pri Tobruku, kar morda ne bi bila slaba stvar.

V februarju '41 so bile v Palestini, Egiptu in Libiji vsega skupaj 4. avstralske divizije, 1. novozelandske, 2. in 7. britanska oklepna divizija in 6. divizija. Večina edinc je bila utrujena, kolmar osnovana ali šele v formiranju in oprema 7. divizije je bila celo v popravilu. Dve dobri diviziji, namreč 4. in 5. indijske divizije, pa sta bili zaposleni na bojišču pri Keremu v Eritreji. Torej silno malo vojske za varstvo tako važnega in obširnega ozemlja in kaj malo teh sil je bilo moglo pogrejati.

Pomoč zavezniški Grčiji

Meseca februarja so Grki ponovno nadejali vprasanje britanske pomoči. Britanski vrhovni poveljniki je obiskal generala Papagosa, ki je bil menja, da bi bila obramba na nemški napad iz Bolgarije

nemogoča, ker je grško osemle med grško-bolgarsko mejo in morjem prežeto. Zato je mislil glavno obrambo postaviti ob bok na Aliakmonovo brzo zahodno od Vardara. Imenoval jo je Aliakmonovo zato, ker so položaji delno tečili vzdolž reke Aliakmona. Nameral je tudi odtegniti del sil s qibanskega bojišča in jih razmestiti na Aliakmonovi brti.

Ko pa sta takratni zunanji minister Eden in general sir John Dill iz Turčije, ki je odredka pomoč Grčiji za primer nemškega napada, prišli v Grčijo, je general Papagos izmenjal svoje namere. Ni hotel odrediti evakuacije vojske ali odtegniti sil iz Albanije. Predložil je, naj bi se Britanci iskrali v Solunu in prevzeli obrambo položajev proti Bolgariji, to je obrambo tistih položajev, za katere je sam rekel, da jih ni moglo braniti. V začetku marca so se dosegli sporazumi, po katerem so Grki pustili v vzhodni Makedoniji tri divizije, tri nadaljnje pa postavili na Aliakmonovo brto in jo držali do prihoda Britancev, ki so se iskrali v glavnem v Pireju.

Ta nesporazum je bil nerazumljiv; domnevali pa so, da je grški general, sposoben in izkušen poveljnik, podlegel premotnemu pritisku vlade, ki je bila na oblasti od smrti generala Metaxasa. General Papagos je bil nabeležen glavnega stana za pred vojno in je delal obrambne načrte na osnovi, da vzhodnih pokrajin ni moglo braniti proti bolgarskemu napadu in se manj proti nemškemu.

Toda kaj da bi Nemci vdrl v Grčijo iz Jugoslavije, ako bi dolbo Črne ali Biloj? Po drzavnem udaru v Jugoslaviji, ki je pomenil odgovor Jugoslavije proti Nemčiji, je general Dill oddelil v Beograd. Našli je Jugoslavijo nepripravlje-

no in brez praktičnega načrta. Takoj nato so Nemci udarili in med jugoslovansko vojsko in Britanci ni bilo več nadaljnjih stikov. Tako so se znašli Britanci v Grčiji s nezadostnimi silami, vendar večimi kot bi jih lahko pogrešali, s glavnino grške vojske v Albaniji, s slabimi, drugovrstnimi oddelki na Aliakmonovi brti in brez navodil za obrambo dohodov iz Jugoslavije.

Nazaj v Libijo

Lord Wavell je nato odšel nazaj v Libijo, kjer so se v marcu pojavile nemške oklepne sile. Pri stanšča Bengazi zaradi jakosti nemških zračnih napadov in ker so bili britanski lovci in protiletalska topništvo zaposleni na grškem bojišču, ni bilo mogče več uporabljati. Britanske zaščitne sile pri El Agheji so tvorili deloma oddelki 2. oklepne divizije, toda ena izmed brigad te divizije je bila v Grčiji in eden izmed ostalih položajev je bil oborožen z zajetimi italijanskimi tanki. Druga dva polka sta imela v akciji po 29 lahkih in 23 težkih tankov. Sovražnik je napadel 31. marca s eno nemško in eno italijansko oklepno divizijo in eno italijansko motorizirano divizijo. Sledila je vrsta kresni in edini umik, ki je v celoti potoke po nočrju, ki je vedla s avstralske divizije do Tobruka, katerega je lord Wavell hotel držati. Ko pa se Nemci poskušali do Soluna vse tiste ostanki 2. oklepne divizije, ki so ušli zajetju, je bil Tobruk obkoljen. Polom, ki je sledil Tobruku, je v glavnem povzročila opustitev Bengazije kot pristanišča.

V Grčiji je prve britanske položaje držala novozelandska divizija na desnem krilu, ki je krila dva prehoda na Olympe, 6. avstralske divizije je s eno brigado branila

prelazi Veria, na levem krilu v gorah pa je bila ena grška divizija. Ko je postalo jasno, da Nemci hitro prodirajo skozi Jugoslavijo, so na levo krilo postavili eno oklepno brigado in 19. avstralsko brigado, da bi branili lahki prehod od Biloja do Kozanji. Ti oddelki so vdrli dvodneveni napad, toda bilo je jasno, da se bojiče zanje preširoko. Zato so se oddelki za umik na Aliakmonovo brto.

Medtem ko je umik potoke, je britanski poveljniki Wilson izvedel s kapitulacijo Jugoslavije. Očividno se Grki iz Albanije niso mogli umakniti, da bi prevzeli položaje na levem krilu in bojiče je bilo v zrak. General Wilson je odredil nadaljevanje umika na Termopile. Umik so krili s stajnimi in uspešnimi boji, toda Grki so svetovali, naj se Britanci umakajo v red, da bi se izognili nadaljnjim umicem in bitvam. Nato je prišlo do ponovnega okrcanja. Imed 57.860 izbranih vojakov, so jih Britanci odpeljali 43.000, toda vsa oprema je bila izgubljena.

Zaradi pomorskih neprilic lord Wavell ni mogel pomagati bitam na Kreti, ki so jih večinoma umaknili iz Grčije. V bran so se postavili s za silo sestavljenimi oddelki, ki so bile oborožene s orožjem, ki je bilo paž na razpolago Večji del opreme, ki so jo poslali na otok, se je potopil. Zaradi pomanjkanja zračnih sil nobeno letalo ni moglo biti stacionirano v Malemi ali Heraklionu. Novozelandski general Freyberg je imel res težko nalogo, dasi niti on ni bil drugi ni pravilno cenil težine, ki jo bi Nemci vrgli v napad, niti izgub, ki so jih pridržali pripravljeni utrpeti, da bi dosegli namen.

Izkrcanje na Kreti

Čeprav je zgodba, ki jo pripovedujemo tukaj, že dobro znana, vendar morda nismo upoštevali, da je sovražnik 26. maja 1941 uspel izkrcati iz vraga 30.000 do 35.000 dobro opremljenih čet, ki so jih podpirala bombardiranja, proti vsega skupaj 37.550 imperiranih čet, med katerimi so bile mnoge upravisne in brez zračne podpore. V tem času je angleška mornarica s stajnimi akcijami rešila 14.580 moč. Lord Wavell doimi, da bi mogli otok držati, čeprav bi ta napad odbili, ker bi Luftwaffe lahko naredila obkolje nedostop. Misli, da je sijajna obramba Kreta verjetno rešila Ciper, Sirijo, Irak in mogče Tobruk.

Ko je izbruhnila valaja v Iraku, ki se področno spadal pod poveljstva v Indiji, toda 5. maja se ga prenesli pod poveljstvo Srednjega Vahoda. Odlična obramba letalsko Handbanyari pri Bagdadu in razsozranje voditeljev vstaje zaradi pomanjkanja nemške pomoči, sta Britance pešče nesreče in vstaje je zadušila pešča okoli vojakov. Wavellov naslednji podvig Sirije, je bila resnejša zadeva. Često so se spravevali, zakaj so Francozi, ki so se zdeli, da se bodo samo navidezno branili, menjali svoje mnenje in se bojevali z največjim fundatvom in veliko vojaško spretnostjo. Wavellov odgovor je gotovo pravilen: ko so videli, kako nepričakovano slabi so bili Britanci, so poklonili vojakii uvideli, da je bila možnost rešiti to, kar so imeli za vojaško dast.

Novo ofenziva v Cirenajki

Sredi maja je lord Wavell napadel na bojišču in zaval Solim in Gazuso, toda naslednji dan so se morale četi, ki so se napajale iz vode, umakniti. Tedaj je dobil nekaj ojačanj v tankih in 15. junija je začel s novo ofenzivo, ki se je v prvi fazi pokazala za uspešno in je merila na eventualno oprostitev Tobruka. Spt pa so se morali Britanci po nekaterih začetnih uspeših umakniti. Izgubili so 100 tankov ter nekaj 1.000 moč, zajeli pa so 500 Nemcev in Italijanov.

V začetnem obdobju vojne so kritiki skovali fraze, ki je ušle kuzenici knova in je opisovala reakcije Britancev na nemška in japonska dejanja: »Premalo in prepozno. Če to pomeni — kar v splošnem brez dvoma lahko rečemo — da bi bila reakcija lahko hitrejša in močnejša, je bila fraza popolnoma neupravičena. Dejstvo je, da so pri prejšnjih silah pridržavali preveč. Vojno vodstvo je bilo prvi vrhu v zadrepi, posebno zaradi tega, ker sta mornarica in kopna vojska na Srednjem Vahodu in v Sredozemlju na splošno pogrešali zračno podporo.

V pogledu moralnih osnov ekspedicije v Grčijo Britanci lahko upravičijo; iz čisto vojaškega stališča je ne morejo. Nekaj dvoma je, ali je bila premetesta 4. in 5. indijske divizije, dasto gotovo pa premeteste 4. — v Eritrejo upravičena. Se bolj pa lahko domimo, ali ne bi bilo bolj pametno, če bi se prej v Libiji potaknili in ali sekundarne ofenzive niso bile preuranjene in sadoi nepotrebnosti. Oseba je v vojnem ministertvu je bilo tiste dni zelo nasrečno. Očitno je bilo, da so se Britanci prenaprežali. Nikče ni pričakovali, da bi lahko utrpeli poraz. Noben dober strokovni svet ni zalegal. Lahko smo srečni, da smo izšli brez večje nesreče, ki bi bila lahko huja od nesreče, ki se je zgodila, pila »Timesova vojni dopisnik.

DUKE ELLINGTON ČRNI KRALJ AMERIŠKEGA JAZZA

Evropski kritiki so med nesmrtnike uvrstili tudi ameriškega skladatelja Dukea Ellingtona — skladatelja ritmične glasbe in dirigenta slavne jazzorkestra, moza kavine barve in širokih kretanj, ki ga primerjajo z medvedkom, kadar dirigira.

Ze nad 23 let potuje Duke Ellington s svojim orkestrom krikentiu; često spremeni smer potovanja; često spremlja na koncertih, ki jih ni rad vsaj en večer igral v kaki plesni ali kinomatematski dvorani — pogostoma mora v enem dnevu do petkrat ponoviti isti spored: v nočnih klubih na Broadwayu in Harlemu, v velikih hotelih, v hollywoodskih kinomatematskih studijih, v dvoranah kot n. pr. v Carnegie Hall v New Yorku in v Boston Symphony.

Njegova glasba ima to prednost, da zadovoljuje tako ljubitelje klasične glasbe, kot tudi ljubitelje jazza. V letu 1939 je dvoje zaporednih pogodb privlelo Ellingtona in njegov orkester od neke velike tovarne dvorane v Karolini, kjer so črni delavci njegov spored sprejeli z neopisnim navdušenjem in divjim kričanjem do koncerta v Parizu, o katerem so glasbeni kritiki izjavili, da je šlo za enako odkritje kozmičnih tajnosti in za glasbo, ki je bila tesno povezana z ritmom atoma. Tako je vsaj na pisal znameniti pariski kritik Jacques-Henry Lèveque, ki je prišel do tega odkritja med kovinskim trčkanjem trobent in pozavn, čudovitim in vztrajnim ritmom vsega orkestra — od kontrabasa do klarineta, medtem ko je surrealistični pesnik Blaise Cendrars dejal: »Ta glasba ni samo neka nova umetniška forma, ampak je tudi nov dokaz življenja.

Duke Ellington šteje 47 let; rad se smeje in je je naveščen hitrosti. Včas se kake stvari loti s takšno mirnostjo, da ga mora njegov upravnj ravnatelj Jack Boyd naravnost drezati in priganjati. Boydovo življenje ni eno izmed lažjih: njegova naloga je, da vodi po vsem kontinentu družbo neugna, ali in silno živahnih umetnikov, ki imajo najrazličnejše temperamentne, umetnike polti, ki se spreminjajo od pepelnosive pa do črnozlate barve, ki nagibajo od opazujoče mirnosti do najživahnjega veseljaškega prekipenja. Edina stvar, ki je prav vsem skupna, je najgloblji prezir do vseh redov vlakov in ostalih prevoznih sredstev.

V taknem napetem elektrinem ozračju komponira Ellington: nekateri izmed njegovih najboljših ustvaritev so nastale v kakem kotu dvorane za snemanje, druge v velikih avtobusih, ki brez postanka divljajo preko kontinenta, često celo v trdi noči ali v vročini in dušljivi dnevalni vročini, in sicer na ta način, da je kako pesem vrgel na papir v četr uro, ali da je v zadnjih minutah pred koncertom dokončal dele koncertnih skladb. Ellington je avtor 1200 najrazličnejših skladb in sme biti ponosen na to, da so med njegovimi obudovalci celo glasbeniki kot Stokowski, Grainger, Stravinski in Milhaud, ki so ga vsi podprali kot največjega moderne, ga skladatelja. Njegova kariera je skoraj istovetna s razvojem jazza: Ellington je osrednja postava tiste

ga gibanja, ki je poneslo jazz od njegovega rojstva v zloglasnih neworjanških hišah v newyorško metropolitansko oporo in v Buncinghamsko kraljevsko palačo v Londonu.

Kot pri mnogih drugih umetnikih, tako tudi pri Ellingtonu lahko razlikujemo dvoje strogih ločenosti: eno na odru in drugo v zasebnem življenju. Kadar se prikaže na odru, je videti kot smejaajoči se črnc, brez misli, ki ga ritmično utripanje prevzema prav do prstnih končic in tako nekionjivo, da se zdi, da se skoraj ne more obvladati. Kadar padejo na njegov obraz opori bleščeči luči reflektorjev iz temne dvorane, občinstvo ne vidi drugega kot njegove krepke bele zobe in širok nasmeh. Toda bri ko se snop luči od njega oddalji, postane njegov obraz silovit vrt in resen. Treba je bilo mnogo truda, da je dosegel vedrino in ravnotežje v taknem načinu življenja, ki mu ne dovoljuje nikakega oddiha ali zavetja pred radovalnimi očmi občinstva.

Pod svojimi obleko iz dobrega blaga zelo vidnih barv nosi Duke Ellington na vratu žuti križec. V njegovem življenju ni niti dneva, da ni prebral vsaj ene strani in sv. pisma in premočni so ga je silili, da je dejal: »Močno bi me bilo strah ostati v hiši ljudi, ki ne verujejo, ker bi se bal, da se bo v neki drugi trenutku hila zrušila na nas.

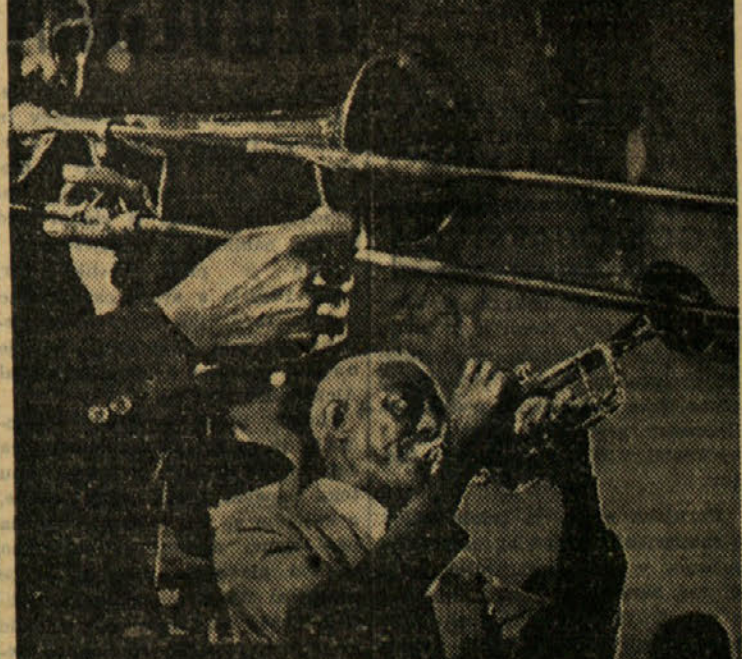
Ellington izhaja naravnost iz neke stare črnske družine iz države Virginije (njegov prednik so prišli v Jamestown leta 1619) ter je mnogo svojih skladb posvetil spominu raznih črnih junakov, med katerimi so znani Crispus Attucks — prvi Američan, ki je padel v ameriški revoluciji, Bassilall Lew, osrednja črnska postava med nesmrtnimi liki znamenite ameriške slike »Duh iz leta 1776»; med drugimi črncl, ki so se bojevali za svobodo in ki jih je Duke ovekovečil, so še Harriet Tubman, Nat Turner, Denmark Vessey, Frederic Douglass in še mnogi drugi. Njegova opera »Bo-

ja», ki je še niso izjavili, opera dogodivčine ameriških črncev, medtem ko je njegova simfonična pesnitev z naslovom »Black, brown and beige« (»Črno, rjavo in drapa») po njegovih besedah melodija pri merjavja zgodovine črne rase.

Ker Duke ljubi mir in samoto, se vedno skuša izogibati nekončnim prepričam, ki razburjajo svet jazza. Pristaja jazzu si niso edini niti v tem, kako bi bilo treba opredeliti Ellingtona. Da ga bi zapletli v takne razprte, se Duke, kadar ga s vprašanji spravijo v zadrego, skuša izmuzniti s temi besedami: »Ne bavim se s jazzom; pišem samo črnsko narodno glasbo.« Včas se pristavi: »Mnogokrat doje mam in snujem svojo glasbo z izrazni bolešti. Takšni nagibi mu pri skladanju mnogo pomagajo. Nekot je dejal: »Spomin na dogodivčine iz preteklosti je za skladatelja jazza silno važen; na primer skupino na starcev, ki prepeva na dvorku v neki polni noči polni mesečine, ali besede, ki jih je kdo spregovoril pred leti in ki se vedno živ v mojem spominu. Spominjam se, da sem nekoč napisal glasbeni odlo. mek v 64 taktih, v katerem sem oživil močan mladostni vtis, ko sem neke noči iz svoje postelje silil na cesti korake moza, ki je bil po svojih opravkih in prijetno povziral. Takšni motivi mi koristijo mnogo bolj kot vsa tehnikla.

Popolnoma različno od vseh drugih skladateljev, ki lele bito ob klavirju čisto sami, kadar se jih loti ustvarjalna strast, Duke pri takem delu ni rad sam. Kadar dela, bodisi da gre za kako novo skladbo, ali samo za priredbo za orkester, je vseh 16 članov njegovega orkestra poleg njega in sodelujejo i njim tako, da je takšno glasbeno zasedanje često videti kot kako politično zborovanje ter pri tem delajo truški, ki je podooben trku v kakem živalskem vrto, ko pride črna za razdeljevanje hrane. Navadno Duke ustvari melodijo in osnovno harmonizacijo prej, preden o tem kaj pove svojemu orkestru. Nato izbere

(Nadaljevanje na 4. strani)

Klub temu, da se stari ljudje v svetu jazza le s težavo uveljavljajo, velja 56 letni kornetist Bunk Johnson za najboljšega moša v vsem orkestru. Izvrsten je tudi le malo mlajši pozavnist Jim Robinson. Oba sta člana enega izmed najboljših orkestron na svetu.

IN MESEC

STARO, SKRAJŠANA IZ KNJIGE PISATELJA JAMESA THURBERTA

trov in dvakrat tako velik kot ta palača. Moj matematik pa trdi, da je oddaljen 600.000 kilometrov in tako velik kakor polovica mojega kraljestva.

Dvorski norec je zamisljeno brenkal na strune. »Vsi so modri močje, je menil nekaj časa, vzeto se najbrže nobeden ne moti. Če se nobeden ne moti, potem mora biti mesec tako daleč in tako velik, kakor si ga vsako sam predstavljaj. Izvedeti moram namreč, kako misli kraljična Lenora.

»Tega nisem nikoli pomislil, je dejal kralj.

»Šel bom ka njej in jo vprašal, je dejal dvorski norec in izginil.

Kraljična Lenora se je zelo razveselila obiska, toda njena lica so bila bleda in glas slaboten.

»Si mi prinesel mesec? je takoj vprašala.

»Malo počakaj, kmalu ga boš dobila. Kako velik pa misliš, da je?«

nesel, je dvorski norec tolažil kraljično. Spomnil se je je nečesa, elz česa je mesec narejen, draga kraljična? jo je je vprašal.

»Oh, je odurnik, sta zlata vendar, norčeka.

Dvorski norec je tel naravnost h kraljevemu zlatarju in na naravnost naj naredi zlat mesec, velik kakor nohet na palcu kraljične Lenore. Nato je izbral lepo zlato veržico, da bi kraljična vedno lahko nosila mesec okoli vratu.

»Kaj pomeni stvar, ki jo delam? je vprašal kraljični zlatar.

»Mesec delam, je pojasnil dvorski norec. »Ali ne vidiš, da si naredil mesec?«

»Mesec je vendar oddaljen 900.000 kilometrov, narejen je ta bron in okrogel kot togo.

»To ti misliš, je dejal dvorski norec in odskakljal s svojim mesecem.

Takoj ga je nesel kraljični, ki ga je bila zelo vesela. Naslednjega dne je bila zdrava in se je lahovila kraljična. Če

DUKE ELLINGTON

(NADALJEVANJE S 3. STRANI)

posebne odločke svoje nove skladbe ter jim da tisto posebno muzikalno poudarilo, pri čemer zelo rad usvaja navodila igralcev različnih instrumentov, ki tako novi skladbi prispevajo s svojimi nagibi in zamislimi — vse to v duhu tiste kolektivne svobode, ki je tako svojska v svetu jazza.

Takšna posvetovanja potekajo večinoma po končnih "concertih", proti tretji uri zjutraj. Duke sede in klavirju, medtem ko ga njegovi igralci obkrožijo in prične igrati kako novo melodijo, ali pa samo osnovni in vodilni napev, ki ga izrazi v osmih taktih. Nato jim opiše prizor, ki mu je navdihnil ta napev ter slednjega okrepi s čustvenimi akordi, pri čemer polagoma razvija glasbeno temo. V nekaj minutah napolnijo vzpev, čudni glasovi, harmonični opazki, zavzvi, klarinetov, saksofonov in trobent, ki vsi skupaj izkajo najlepši izraz za obravnavano temo.

Johnny Hodges zaigra kak takt na svojem saksofonu-kontraaltu — takt v serpentinasti liniji, ki je ritmično vitek in prijeten, ne da bi se pri tem oddaljil od teme, ki jo je nakazal Duke. Kadar pa pri tem nalete na kak preveč zapleten tematski prehod, ki ga drugi orkestrski saksofoni ne bi zmogli, pride na pomoč Harry Carney s svojim saksofonom-baritonom, s katerim zavedne odločke nekoliko pojasni, ponestavi in olajša. Tedaj navadno Duke svojimi fantom zakliče: »Dajmo dečki, zaigrajmo stvar od začetka pa do tega mesta novega motiva.«

Tedaj se ves orkester zije v eno in posamezniki glasbeniki odkrivajo in ustvarjajo še druge lepe forme in okraske, ki drug za drugim tekmujejo in se krasno ujemajo z osnovno temo. Kadar kakšna stvar ni v redu, Duke zakliče: »Bojz, z občutkom, fantje! Več živahnosti! Morate se nekoliko bolj živeti!« In njegovi prsti brze po tipkah, roki preskakujeta druga drugo, z rameni nalahno posibava in na ustnicah se mu pojavi zamisljen nasmeh. Ko si vsi to dobro v spomin, se na njegovo povelje izmenoma drve za drugim dvigujejo solisti in ostro vpadajo v motiv. Na ta način hitro mineta dve uri; čisto se še dan, toda igralcem je ves motiv že preletel v mezo in kri in mu kar ne morejo dati miru.

Ellingtona očara in vsega prevzame ritem vlaka, ki prvi preko kontinenta, ko ga je nekdo dolgočasno potovanje vsega utrudilo, je vrgel na papir zapiske, ki mu jih je navdihnilo enakomerno kovinsko udarjanje ter se skladbi dal ime »Browl« v zori. V spalnem vagonu je med dršavama Ohio in Pennsylvania ugasil velik del simfonije posnitve »Prihod novega sveta«, ki so jo prvič izvajali pred tremi leti v new-yorkski koncertni dvorani Carnegie Hall.

Fred nekaj leti je na potovanju med Clevelandom in Pittsburghom prisedel k njemu in s njim navezal pogovor neki nemški begunec zalogostnega videza, ki je bil tudi glasbenik in talnatr komorne glasbe iz Stuttgarta. Neki Ellingtonov prijatelj, ki je bil tudi navzoč, je zabeležil ves razgovor. Duke je nemcu ravno razlagal svojo metodo: »Nobena skladba ne more roditi uspeha, če njen avtor ne zna dobro igrati poklerja.«

»Fantastično!« je zamrmral Nemec. Duke je to najprej presenetilo, nato pa je bruhnil v smeh: »Ne, Hotel sem reči samo to, da je pred ustvaritvijo vsake skladbe treba do bro vedeti, za koga jo boš napisal; vedno je treba imeti v vidu vse navade glavnega izvajalca in njegove naravne težnje, ki jim je treba dati kar največje poudarke, tako pri vpadkih kot pri izstopih, poglabitvi in pri vsem ostalemu.«

»Torej gre za vprašanje dobrega poznavanja vsakega igralca v orkestru in njegovega reagiranja. Nekateri ljubijo silno preprosto harmonijo; drugi imajo radi bogate okrasne osnovne teme. Vsak godbenik ima svoje konjike in tega se je pri skladanju treba dobro zavedati.«

»Potem kakšno se vi ne pokoravate samo zakonom navdihnjenosti?«

»Vidite, da pišem za svoj orkester, je odgovoril Ellington. »Če mi na primer pride na misel kakšen »Hasten« motiv za oboro, toda v svojem orkestru nimam dobrega igralca oboro, me motiv ni več ne privlači. Moj orkester je moj instrument in to celo v večji meri kot klavir. Skratka, v glasbi sem pravi poljedelec.«

»Höte reči, da seje in žanje?«

»Točno. Razlika je samo v tem, da mora poljedelec čakati do pomladi, če hoče videti prve uspehe svoje setve, medtem ko jih jaz vidim takoj isti večer, ne da bi mi bilo treba kaj čakati.«

Eno izmed svojih najslavnejših skladb »V samoti« je ustvaril v 20 minutah, in sicer ko je čakal na nekem zmenjanju. »Imel sem nekoliko zamude in naš studio ni bil prazen — pripoveduje Ellington — in med čakanjem sem vrgel na kosček papirja, ki sem ga naslonil na steno, kratke zapiske. Se istega dne smo »V samoti« se prvič snemali na ploščo. Tehniki so pri tem imeli solzne oči. Vse moje pesni iz te dobe so bile žalostne; študije otočnosti pod različnimi vidiki.«

»Harlem Air Shaft« na primer (Zračni prehod v črtnem okraju) — koliko življenja je v tej skladbi! V njej je bilo vsega življenja črne občini New Yorka: trušče tepeže, duh po pljači, šepeta- joče besede ljubezni, babje čenče in odločki motivov radijskih zvočnikov. Ves okraj je en sam zvočnik. Pri nočnih čuvajev lajajo. Sosedu suši perilo. Antena, ki pada z gornjega nadstropja in ti razbije okno. Duh kave — kakšen sijajen duh! Kakšni kontrasti v tem snopu luči — različen duh, ki prihaja iz dveh kuhinj: v eni pečejo rezine polenovke, v drugi pa purana na raznju. Kuharica, ki pripravlja ri- bo, ti jo da na pokusiti, medtem ko druga — Ellington je to nekoliko počakal in se na ves glas zamejale — druga ne zna niti kuhati! Moč je čuti molitve, prepire in ljudi, ki smrtje. Pri vsem tem je zanimivo, da rotop nog, ki se premikajo v ritmičnem in nebrzdanem plešu, prihaja vedno z višjih nadstropij in nikdar iz nižjih. Vidite, vse to sem skušal povedati in izraziti s svojim »Snopom luči v črtnem okraju.«

Rojstvo vulkanov

(Nadaljevanje s 3. strani)

Znano je, da so vrhne zemeljske plasti zelo nestalne in da so udeleženi in premiki zelo pogosti. V raznih geoloških dobach so nastale gorke verige, iz oceanov so vstali novi kontinenti in se spet pogrešili; velika gibanja v zemeljskem ovojju so razdrapala zemeljsko skorjo, ker so večkrat njena prostrana področja dvignila ali poglabila. Tudi takšni premiki, ki pa naj bodo nagli ali počasni, nujno proizvajajo toploto. Verjetno so vsi ti procesi mnogo prispevali k temu, da so se globlje plasti zemeljske skorje spile in da so ustvarile na različnih krajih sveta nekatere podzemeljske vreče, polne raztopljene zemeljske mase. Ko je prišlo do koncentracije raztopljene mase v zemeljski skorji, ni več tekoče najti razloga, zakaj ta masa ali na površje; znano je namreč, da se gostota močno zmanjša, kadar trdno telo preide v tekoče; naravna posledica tega je, da skuša prodreti na dan. Pot na dan si utre preko zemeljskih razpok, ki jih povzročajo silne zemeljske sile, ki v nestanovitni skorji neprestano delujejo, ali pa s napravi pot na ta način, da raztaplja pred seboj zemeljsko maso. Ko končno prodre na površje, je proces končan in ljudje pravijo, da se je rodil nov vulkan.

Vedna vulkanov, kot n. pr. ognjenik pass, ki leti v območju Pacifiškega oceana in središče sredozemskih vulkanov, leži na splošno v področjih, kjer je veliko potresov. Dasi potresi niso vulkanskega izvora, kaže njihov nastanek na nestanovitni zemeljski skorji; zaradi njih pride do velikih prelomov v površinskih plasteh, skozi katere kasneje pridre na dan raztopljena masa.

Vulkanska sila - energija bodočnosti?

Toda kljub vseh škodli in nevarnostim, ki jih prinašajo vulkanski izbruhi, ne smemo pozabiti tudi na nekatere njihove dobre strani. Mnogo poboja v sredozemskem prostoru, ki jih pokriva vulkanska lava, lahko pritrjuje med nevarnostmi, neje predele zemlje. Ker je lava mlada masa, vsebuje je neizbežno ne kemične minerale, ki predstavljajo za častilno rast najvažnejšo hrano; po drugi strani pa vidimo, da atare in mirne zemeljske plasti ne vsebujejo več v zadostni meri tistih kemičnih mineralov, ki so za rastlinskih rast življenjskega pomena. V tem tiči tudi razlog, zakaj na vulkanih poboja tako bogatno uspevajo vinogradi in sadovnjaki, ne glede na to, da jih stalno ogroža nevarnost prepujanja že ugaslih ali vsaj umirjenih vulkanov.

Ena izmed najvažnejših koristi, ki jih bomo imeli od vulkanov, je ta, da bomo v bodočnosti verjetno lahko uporabljali njihovo silo in toploto v praktične namene. Stevilni poskusi, da bi praktično izrabljali vulkanski paro in toploto, so doslej rodili le malo vrsto dobrih uspehov. Če bodo strokovnjaki z začetnim delom nadaljevali, bomo omogočili pravico, ameno upati, da bo izrabljanje vulkanske energije pomembno na poti človeškega napredka velik korak naprej.

GOSPODARSTVO

Poveljstvo britanskega zasedbenega področja v Nemčiji je javilo zaključitev sporazuma za izmenjavo proizvodov med britanskim in francoskim zasedbenim področjem. Sporazum predvideva izmenjavo v vrednosti 2.500.000 angleških funtov.

Perujska vlada je izdala odlok o zamrznjenju vseh vlog in tekočih računov v tuji valuti. Odlok velja za vse bančne in kreditne zaveze v državi. Imetniki tuje valute ne bodo mogli delati nikakih denarnih poslov z zamrznjeno tujo valuto, ki jo bo po uradnem tečaju vsi brez izjeme prevzela perujska vlada.

TRŽAŠKA KRONIKA

TISKOVNA KONFERENCA POLKOVNIKA BOWMANA

„Obroki na področju 2-3 krat večji od tistih, ki jih milijoni oseb dobivajo v ostalih delih sveta,“

Zavrnitev kritik proti ZVU - Ladjedelnice spet pod civilno upravo - O razpravah izrednega prototnega sodišča - Izpustitev določenega števila demonstrantov

Včeraj popoldne je bila v Ljudskem domu tiskovna konferenca, ki jo je vodil višji častnik za civilne zadeve pri ZVU polkovnik Alfred C. Bowman. Na konferenci so presrešali večino kritik, ki so jih očitili ZVU v zadnjih dveh tednih; na njej so obravnavali vprašanje ladjedelnice, revizij kulturnih središč, zaplenbo živil s strani ZVU, o razpravah protitapirnim osebam, ki so jih aretirali med demonstracijami, o domnevnih zatvoritvah slovenskih šol ter o domnevnih naklonjenosti ZVU do fašistov itd.

NADZORSTVO NAD LADJEDELNICAMI

Konferenca je bila v navzočnosti gg. Valerie Sacherje in Armand Staniča, zastopnikov skupine oseb, ki so pretekli četrtlet predložile Zavezniški vojski upravljalna vprašanja, ki so vsebovala vprašanja in zahteve; včeraj so tvorila jedro tiskovne konference.

Polkovnik Bowman je dejal, da vprašanja, ki so bila v petičnih, predstavljajo ponovno obravnavanje vprašanj, prošelj in komentarjev, ki so mu jih predložili pretekli mesec, ter da je upal, da bo so izognil na nekoristnemu, ponavljanju teh vprašanj s tem, da bo javno odgovoril.

Glede podreditve nadzorstva ladjedelnice pod Zavezniško vojsko upravo, je polkovnik Bowman dejal: »Mislim, da ni potrebno, da se zadržujem o vzrokih tega ukrepa, ker so bili že dovolj jasno razloženi v objavi, s katero je bila dolžna revizija ladjedelnice.«

Ko je sporotli, da bodo dane vrnilo ladjedelnice normalni upravi, je polkovnik Bowman izjavil: »Pogoj v ladjedelnicih so bili v zadnjih 10 dneh zadovoljivi in mirni. Dolgo in mnogo sem razpravljal z ravnatelstvom in s sindikalnimi voditelji in sem predvsem vztrajal na nujnosti ohranitve središčnih pogojev. Mislim, da bom ohranil njih sodelovanje.«

»Zavezniški častnik bo za zdaj ostal v ladjedelnicih v svojo varo- opazovalca in bo dejansko upravljanje v rokah lastnikov.«

Uporaba živil v politične namene je nemoralna

Glede vprašanja zaplenbe naj-nujnejših živil s strani ZVU, na krajih, kjer so bila shranjena za razdeljevanje med prišaste nezakonite stavke, je polkovnik Bowman izjavil, da so o tem tudi razpravljali, le ne on sam, temveč tudi področni komisar, in da so jasno določili položaj v teh razgovorih. »Za sama posest teh živil — je izjavil načelnik ZVU — je prekršitev ne le zakonov o racionalizaciji, temveč tudi v nekaterih primerih zakonov, ki urejajo uvoz na to področje.«

»Želim utemeljiti naše stališče — je izjavil — ne le na osnovi zakona, temveč tudi na moralnosti. Mo- goče ni bilo nikoli v prejšnjem stoletju dobe, v kateri bi bil svet tako blizu smrti zaradi lakote, kakor je sedanja. Čeprav je bilo prebivalstvo tega področja večkrat o tem poučeno, imam vtis, da ne cenijo dovolj dobrega položaja.«

»Kakor koli so lahko videli obroki tukaj skromni, so vendar dva ali trikrat večji od tistih, ki jih milijoni oseb dobivajo v ostalih delih sveta.«

»Države sveta — ali vsaj tiste, ki čutijo dolžnost do ostalih držav — so naredile načrte in so sprejele pomanjkanje, da bi preprečile drugo smrt zaradi lakote. Odriske so s' najnujnejše živila do take mere, o kateri tukaj nimajo riti razmanj- jega pojma. Mnogo teh živil prihaja v to in v druge obsejne po- krajine.«

»V teh pogojih predstavlja ko- pčenje in uporaba živil za politič- ne namene s strani prebivalstva vrhunec nemoralnosti.«

WILLIAM SAROYAN

12.

ČLOVEŠKA KOMEDIJA

Helena je nadaljevala: »Združne vojske Kaldejev, Medicev in severnih Perzijcev so uničile asirsko kraljestvo in Ninive so se asir- ske uničile njihovi moči. Na- buodonozor Drugi je vladal med drugim babilonskim kraljestvom. Nato je prišel veliki Cir, kralj Perzije s svojo osvojevalno vojsko, toda tudi njegovo zavoje- vanje ni bilo dokončno, ker je njegove potomce kasneje premagal Aleksander Veliki.«

Homer, ki ga je čitanje dolgo- časno in je bil se od sinotnega dela močno utrujen ter ga je vrhu tega uspaval sladki glas deklice, o katerem so mu je dozevala, da bere samo njemu, je polagoma spustil glavo na roki, ki ju je prekrival na klopi in pričel uvi- vati nekaj takšnega, kar je bilo še najbolj podobno sladkemu bre- denju. Vendar je še kljub temu silil odklopi, kako je bral.

»Srečavanje vseh teh tako raz- ličnih prvin je svetu ustvarilo in

»Toplo vabim tisk, kakor sem povabil ravnatelstvom in sindikate, da pomagajo pri ohranitvi miru v ladjedelnicih.«

»Glavni namen akcije ZVU je bil, da je dosegla njihovo otvoritev in ustalitev mirnih pogojev. To se je zgodilo in upam, da bo z dobro voljo in z malo potrpljenja lahko ostalo oboje ohranjeno.«

Glede zasedbe krožka »Rinaldi« in nekega drugega slovenskega kulturnega krožka je polkovnik Bowman dejal: »Pravijo, da so prostor, zaplenili zaradi njihovega značaja. Jasno je, da temu ni tako. Načelo, na katerem sem skušal vztrajati v zaplenbi, je primernost za vojaško uporabo. V primeru pre- storov SIAUJA je labro izvedla ne- ka vojaška čnota, ne da bi poznala značaj poslopja. ZVU ni posre- dovala v prejšnjih primerih v voja- ških zadevah in ni mogla posre- dovati niti v tem primeru.«

Polkovnik Bowman je poudaril, da je poslopje krožka »Rinaldi« idealno primerno za policijsko po- stojajo in kot vojašnica na področ- ju, v katerem je taka postojanka potrebna.

»Da je poslopje res idealno pri- merno, so priznali tudi tisti, ki ga radi dobili nazaj in je bilo to tudi dokazano z dejstvom, da niso mogli pokazati drugih krajev, ko so jih povprašali, naj jih predla- gajo. Polkovnik je pojasnil, da je bilo z mnogo razgovorov s stiri- mi voditelji krožka in da so izide teh razgovorov sporočili članom.«

Ko je obravnaval pritožbo glave Fumica, ki so ga obsojili na 1 leto zapor, kar je nagovarjal poljedel- ce naj ne izroče svojega tita urad- nemu zbirališču, je polkovnik Bow- man dejal, da se je branil spre- meniti obdobje, kar je izvedel, da je Fumica dal napadna obvestila o okoliščinah svoje aretacije.

ZVU DO FAŠISTOV

Glede zatiranja naklonjenega zadržanja ZVU do fašistov, je pol- kovnik Bowman pripomnil, da je definicija, kaj je resnično fašist, eno izmed najbolj nedoločenih vprašanj s katerimi ima uprava opravka. Dejal je: »Dobivamo pisma z obeh strani, v katerih vsaka obtožuje drugo, da je fašist. Bralim smo se sprejeti mnenja, da so vsi Italijani fašisti in ne moremo misliti da bi lahko vse fašistične akcije pripisali le tem skupinam.«

Spomnil je, da so se mnogi čast- niki ZVU povprečno 5 let bojevali proti fašizmu, kjer koli so ga sre- čali, ter da bi nihče lamed njih ne trpel ali še manj zavzel naklon- jeno zadržanje do fašizma. Ko je omenil vloge, je polkovnik Bow- man pripomnil, da če bi ljudje, na- mesto da pišejo polemike, delali rajši za ohranitev miru, ne bi bilo potrebno obžalovanje incidentov v času, v katerem odločajo o bodo- čnosti področja.«

Zaključil je: »Učinek nekatere- pisem je zmanjšalo dejstvo, da je veliko število podpisov izšla ista oseba.«

Na vprašanje, kakaj ne vodijo razprave proti krajevnim kolabo- racionalistom s istim merilom kot ena Nizozemskem, v Belgiji in dru- gih državah, je polkovnik Bow- man objavil, da se časopisna po- ročila o takih razpravah nanašajo

Na vprašanje, kakaj ne vodijo razprave proti krajevnim kolabo- racionalistom s istim merilom kot ena Nizozemskem, v Belgiji in dru- gih državah, je polkovnik Bow- man objavil, da se časopisna po- ročila o takih razpravah nanašajo

Ni več velikih narodov, nič več velikih odkritij, nič meridianov, nič števk, nič zodiaka, nič duha, nič popolnoma nič! Kje je bilo to magično kraljestvo? Dvignil je glavo, se zravnil in pogledal okrog sebe. Videl je samo obraz Helene Eliotove, ki je bilo morda eno iz- med najmočnejših kraljestev in za- laščal njen čudovit glas, ki je bil verjetno najpočnejši izraz ubo- gega človeštva.

»Heti, je citala deklica, so pro- dirali ob obali in prišli do Egipta. Svojo kri so pomešali s krvjo hebrejskih plemen, ka- je dala Hebrejem hitlitski nos.«

Helena je prenehala čitati in se obrnila k učitelju, ter dejala: »Gospodična, poglavje je končano.«

»Izvrstno, Helena, je dejala gospodična Heksova, hvala za lepo čitanje. Sedl.«

11. poglavje

na vprašanje o zamudi v razpravah in izjavil, da bodo vse osebe, ki jih ne bodo sodili v tem tednu, iz- pustili na svobodo, toda skromno število bodo lahko pridržali v zapo- ru po varnostnih organih čez to dobo. Za te osebe je polkovnik Bowman izjavil, da ne more po- sredovati.

O MANIFESTACIJAH

Glede ukrepa proti manifestaci- jam je polkovnik Bowman ponov- il v bistvu to, kar je dejal na zadnji tiskovni konferenci in pod- črtal dejstvo, da je bila v Gorici že dovoljena manifestacija. »Možno je, da bodo druge manifestacije dovolili tudi tu, ko bo trzsko pre- bivalstvo sposobno vesti se mirno ob takih prilikah.«

O SLOVENSKEH BOLAH

Glede na pritožbe o zatvoritvi slovenskih šol je polkovnik Bow- man dejal, da ZVU ni zapira no- bene druge slovenske šole na tem področju, razen če izvajamo eno ali dve šoli, ki sta tvorili izjeme primere. Dodal je, da je prosvetni oddelek ZVU proglasil nekatere šole za nedovoljene, toda te predvsem niso odgovarjale zahtevam oddelka.

Pojasnil je, da na področju ni nedovoljenih pomočnih šol ter niti hrvaških šol, ki ne bi bile dovo- ljene. Skupno je 89 dovoljenih osnovnih šol proti 70 nedovoljenim. Zatrudi je, da bi katera koli vlada sprejela in izvršila navodila, ki jih je dala ZVU glede pouka. Dodal je, da »ne mislim, da bi bili pre- več zahtevni.«

Ko je obravnaval pritožbo glave Fumica, ki so ga obsojili na 1 leto zapor, kar je nagovarjal poljedel- ce naj ne izroče svojega tita urad- nemu zbirališču, je polkovnik Bow- man dejal, da se je branil spre- meniti obdobje, kar je izvedel, da je Fumica dal napadna obvestila o okoliščinah svoje aretacije.

ZVU DO FAŠISTOV

Glede zatiranja naklonjenega zadržanja ZVU do fašistov, je pol- kovnik Bowman pripomnil, da je definicija, kaj je resnično fašist, eno izmed najbolj nedoločenih vprašanj s katerimi ima uprava opravka.

Dejal je: »Dobivamo pisma z obeh strani, v katerih vsaka obtožuje drugo, da je fašist. Bralim smo se sprejeti mnenja, da so vsi Italijani fašisti in ne moremo misliti da bi lahko vse fašistične akcije pripisali le tem skupinam.«

Spomnil je, da so se mnogi čast- niki ZVU povprečno 5 let bojevali proti fašizmu, kjer koli so ga sre- čali, ter da bi nihče lamed njih ne trpel ali še manj zavzel naklon- jeno zadržanje do fašizma. Ko je omenil vloge, je polkovnik Bow- man pripomnil, da če bi ljudje, na- mesto da pišejo polemike, delali rajši za ohranitev miru, ne bi bilo potrebno obžalovanje incidentov v času, v katerem odločajo o bodo- čnosti področja.«

Zaključil je: »Učinek nekatere- pisem je zmanjšalo dejstvo, da je veliko število podpisov izšla ista oseba.«

Na vprašanje, kakaj ne vodijo razprave proti krajevnim kolabo- racionalistom s istim merilom kot ena Nizozemskem, v Belgiji in dru- gih državah, je polkovnik Bow- man objavil, da se časopisna po- ročila o takih razpravah nanašajo

Na vprašanje, kakaj ne vodijo razprave proti krajevnim kolabo- racionalistom s istim merilom kot ena Nizozemskem, v Belgiji in dru- gih državah, je polkovnik Bow- man objavil, da se časopisna po- ročila o takih razpravah nanašajo

Na vprašanje, kakaj ne vodijo razprave proti krajevnim kolabo- racionalistom s istim merilom kot ena Nizozemskem, v Belgiji in dru- gih državah, je polkovnik Bow- man objavil, da se časopisna po- ročila o takih razpravah nanašajo

Na vprašanje, kakaj ne vodijo razprave proti krajevnim kolabo- racionalistom s istim merilom kot ena Nizozemskem, v Belgiji in dru- gih državah, je polkovnik Bow- man objavil, da se časopisna po- ročila o takih razpravah nanašajo

Na vprašanje, kakaj ne vodijo razprave proti krajevnim kolabo- racionalistom s istim merilom kot ena Nizozemskem, v Belgiji in dru- gih državah, je polkovnik Bow- man objavil, da se časopisna po- ročila o takih razpravah nanašajo

JULIJSKA KRAJINA

Strelske vaje 88. divizije

Gorica, 31. julija

»Public Relations Office« 88. divizije opozarja, da bodo v četrtek od 7.30 do 16. ure na področju južno od sv. Martina na Krasu in vzhodno od Redipulja ter severno od Ver- meljana in Ronkov topniške strelske vaje.

Avtohusna zveza Trst - Gorica - Bovec

Trst, 31. julija

S 1. avgustom bodo med Trstom, Gorico in Bovecem vzpostavili redno avtohusno zvezo. Avtohus bo odhajal iz Trsta ob 6.30 izpred kavarnar Dante na ulici Carducci, prihajal v Gorico ob 7.30 in v Bovec ob 9.30 uri. Iz Boveca bo avtohus vozil ob 18. uri, prihajal v Gorico ob 17.30 in v Trst ob 19. uri.

Lovski predpisi

Trst, 31. julija

Novi odlok Zavezniške vojske uprave vsebuje predpise o lovu na divjad na tem ozemlju in določa obdobja, v katerih je lov dovoljen. Ta obdobja so:

- 1) prepelice od 1. do 31. avgusta;
- 2) divji golobci, grlice, divji pete- lin ruševci, plovci (razen divjih rac) in druge ptice zlikve od 1. av-

gusta do 30. aprila; 3) divje race od 15. avgusta do 28. februarja; 4) alve jerebice od 1. septembra do 31. decembra; 5) jerebice in zajel od 1. oktobra do 15. januarja; lov na fazane je prepovedan.

Prepovedana je uporaba pušk za lov na race v tržiškem zalivu, bodisi za streljanje z bark ali stal- nih stojšč; uporaba repetirk na več kot dva strela z eksplozivno mu- nicio je dovoljena; prepeve- dan je lov s puškami s krova mo- tornih ladjah ali bark, ki so pri- klopjene motornim vlačilcem.

Za lov v rezerviranih loviščih je treba imeti posebno lovsko do- voljenje, ki ga izda lovska zveza.

DEMONSTRACIJE PROTI CIVILNI POLICIJI IN ZAVEZNIŠKIM VOJAKOM V MILJAH

Trst, 31. julija

Včeraj je v Miljah številna mno- žica z grožnjami nastopila proti 20 članom civilne policije in nekaterim zavezniškim vojakom, ki so bili v službi; množica je lahko poškodova- vala dve zavezniški vozili.

Policija javlja, da ni bilo ranje- nih in da niso nikogar aretirali. Množica se je zbrala na znamenje s cerkvenim zvonom ter se omeji- la na zasmehljive geste in peo- vanja.

GORICA

TISKOVNA KONFERENCA MAJORJA LONGA

Vprašanje počitniške kolonije v Livku pri Kobaridu

Pojasnilo upravnika o njegovem nedavnem pozivu goriškemu prebivalstvu

Ob otvoritvi včerajšnje tiskovne konference je goriški upravnik major James E. Long pozval dopisnike in urednike nekaterih listov k večji resnosti in natančnosti pri priobčevanju ve- sti. Poziv se je posebno nanašal na vest, ki jo je objavil neki včerajšnji list, v kateri pravi, da je na dovoljeni manifestaciji, ki je bila v ponedeljek dopoldne v Gorici, sodelovalo na deset ti- soče oseb. Te številke ne odgovarjajo resnici, ker so vsi lahko videli, da je bilo število udele- žencev mnogo manjše.

V Livku pri Kobaridu so na po- budo neke zasebne ustanove prele- ki teden brez dovoljenja zasedli bolako poslopje in ga uporabili za deško kolonijo. Glede slabih higij- nskih in zdravstvenih prilik in glede na dejstvo, da se je na po- dročju Kobarida v enem samem te- dnu pojavilo šest primerov otroške paralize, je častnik za civilne za- vede stotnik Painter v Kobaridu prepovedal uporabo šolskega po- slopja in razpustil kolonijo. Neka- teri listi in tudi beograjsko radio so kritizirali ukrep Zavezniške voja- ške uprave in dodali, da se je sto- tnik Painter do dečkov pokazal iz- redno strogega in brezčrtnega. Major Long je po pripombi, da so mo- rali zaradi nezadostne opreme 14 letni dečki spat na golih tleh, spo- ročil, da je Zavezniška vojska u- prava po sporazumu med stotnikom Painterjem in okrajnim zdravni- kom ter z upoštevanjem higij- nskih in zdravstvenih predpisov, ki jih čuvajo zdrave dečkov, gostov kolonije, dovolila otvoritev kolo- nije. Ob koncu te točke je major Long poudaril, da je ena izmed največjih skrbi ZVU ta, da na vseh poljih upošteva higijenske in zdravstvene predpise.

Civilisti in posebno ameriški vo- jaki se mirno vozijo na kolesih po cestah in javnih trgovih, ne da bi upoštevali cestne prometne pi- d- pise in povzročajo nevarnost otro- kom, ki se igrajo v trgovih. Upravi- nik je izjavil, da ameriški vojaki tega ne delajo iz zlobnosti, temveč zaradi tega, ker ne poznajo pre- pisov. Zadeva se tiče divizijskega poveljstva, ki bo posvarilo voja- ke.